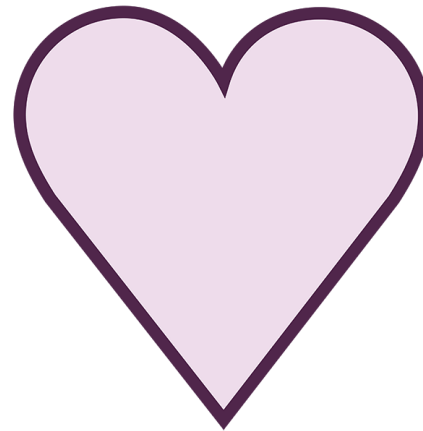

Olet mallina lapselle

- ❖ Lapsi kuulee sinun käyttävän monipuolista kieltä keskustellessasi muiden kanssa → annat lapselle mallin siitä, mihin ja miten puhetta käytetään
- ❖ Rikasta omaa puhettasi käyttämällä substantiiveja (esineet ja asiat), verbejä (tekemiset) ja adjektiiveja (millainen?) jne.
- ❖ Lapsen kielen rikastaminen ja puheen oppimisen tuki on meidän aikuisten tehtävä, mutta onneksi lapselle se on iloa täynnä olevaa leikkiä!

Lue lapselle kirja!

- ❖ Lukeminen kehittää kuuntelutaitoa, keskittymistä, sanavarastoa ja muistia
- ❖ Lukiessasi lapselle annat mallin sanoista, äänneistä ja lauseista
- ❖ Lapsi, jolle luetaan, lukee itse myös aikuisena
- ❖ On tärkeää, että lapsi näkee muiden lukevan
- ❖ Keskustele ja kysele lapselta tarinan tapahtumista
- ❖ Äänikirjat eivät koskaan korvaa aitoa, vuorovaikutuksellista lukuhetkeä
- ❖ Jos lukeminen on hankalaa, kerro tarina!

Laita laskulasit silmille ja BONGAA kotoa tai pihalta tilanteita, joissa

- ❖ jotakin luokitellaan, esimerkiksi haarukat/veitset tai märät/kuivat
- ❖ jotakin laitetaan järjestykseen (kaikki punaiset legot, pikkuautot jne.)
- ❖ jotakin vertaillaan
- ❖ jotakin päätellään ja perustellaan
- ❖ jonkun lukumäärä, muoto, suunta, sijainti, koko tunnustetaan
- ❖ joku säännönmukaisuus tai sarja tunnustetaan (joka toinen jne.)
- ❖ jotakin vähenee/lisääntyy tai kasvaa/pienenee
- ❖ tartu lapsen tekemiin huomioihin, innostu niistä, viekää yhdessä ajatusta pidemmälle
- ❖ anna lapsen keksiä sinulle laskutehtäviä

Laula lapselle ja lapsen kanssa

Hyviä syitä laulaa lapselle ja lapsen kanssa:

- ❖ Läheisyys ja tunneside yhteisessä hetkessä
- ❖ Lapsen kielelliset taidot kehittyvät, mm. sanavarasto laajenee
- ❖ Turvallisuus tuttujen toistojen kautta
- ❖ Rytmii auttaa oppimaan ja muistamaan
- ❖ Perinteiden välittäminen
- ❖ Hauskaa yhdessäoloa
- ❖ Muistin ja keskittymisen tukeminen
- ❖ Rentoutuminen ja stressin lievittyminen
- ❖ Laulaminen vahvistaa myös lapsen hengitystä ja keuhkojen käyttöä
- ❖ Laulaessa esimerkiksi pukeminen, vessahommat tai lelujen kerääminen sujuu lähes kuin itsestään; voit keksiä omat sanat tuttuun melodiaan

- ❖ Lapsi ei odota sinulta hyvää lauluääntä, vaan voit laulaa omalla tyylilläsi ja osaamisesi mukaan

Leiki lasten kanssa

- ❖ Osallistu lapsen leikkeihin ja anna tarvittaessa malli, mitä muuta leikissä voisi tapahtua
- ❖ Monipuoliset leikit tukevat myös asioiden kielellistä ilmaisua
- ❖ Lapsi kyllä neuvoo sinua, jos et tiedä riittävästi hahmoista tai juonesta!
- ❖ Lapset arvostavat leikkivää aikuista!

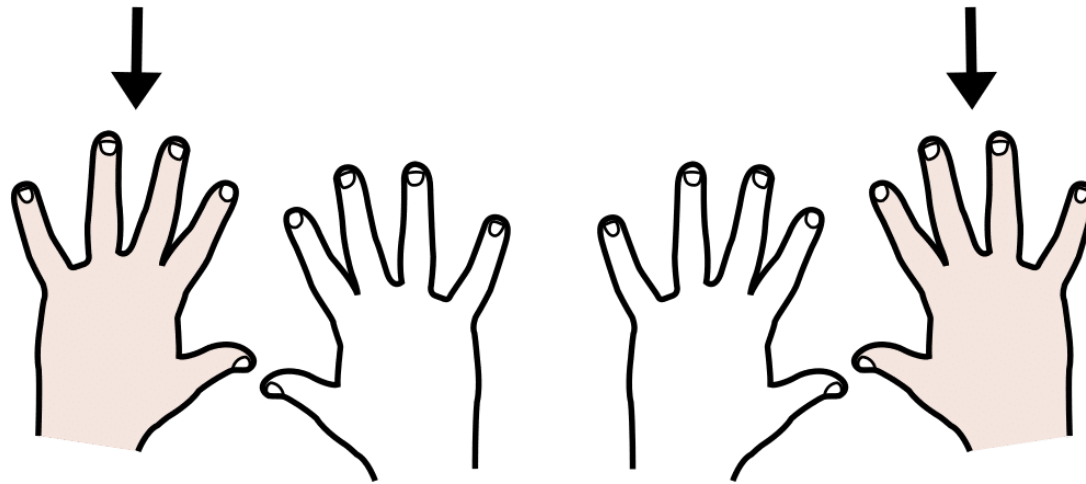
Puhelin ja muut digilaitteet

- ❖ Digilaitteet (puhelin, tietokone, tabletilaite) ovat tärkeitä meille aikuisille, käytämme niitä tiedon hankkimiseen, viestien ja puheluiden vastaanottamiseen sekä yhteydenpitoon
- ❖ Kun luet puhelimesta viestejä tms., et voi olla samaan aikaan lapsen kanssa vuorovaikutuksessa → läsnäolo kärsii!
- ❖ Minimoi laitteiden käyttö ollessasi lapsen kanssa ja anna se aika mieluummin lapselle!
- ❖ Yleinen ruutuaikasuositus on alle 2-vuotiaille nolla tuntia
- ❖ Alle 2-vuotiaat hyötyvät eniten yhdessäolosta ja liikunnasta: digitaitoja tärkeämpää on harjoitella kielellisiä taitoja sekä tunne- ja motorisia taitoja
- ❖ 2-5-vuotiaille ruutuaikasuositus on korkeintaan tunti päivässä
- ❖ Mieti vanhempana:
 - Mikä on lapsen ikäiselle sopivaa sisältöä → ovatko ikäsuositukset tuttuja?
 - Mitä muuta lapsesi arkeen mahtuu kuin digilaitteet?
 - Lisätietoa [Lasten digisuositukset 0-13-vuotiaille - THL](#)

Oikea ja vasen

- ❖ Käytä puheessasi sanoja "oikea" ja "vasen", esimerkiksi tämä rukkanen tulee vasempaan käteen
- ❖ Miettikää eri tilanteissa, kumpi on vasen, kumpi on oikea (esimerkiksi kumpi käsi on oikea, kumpi jalka on vasen, onko sohva sinun oikealla vai vasemmalla puolella)!
- ❖ Oikean ja vasemman hahmottamisen taito on kehon- ja suuntien hallintaa ja auttaa esimerkiksi ympäristössä oman sijainnin hahmottamisessa

Huumori

- ❖ Huumorin ymmärtäminen ja käyttäminen kuvastaa hyvin myös lapsen kielellisiä taitoja
- ❖ Lasten huumoria ilmenee leikeissä ja arjen tilanteissa
- ❖ Nauru on lapsille tyypillistä: 4 v lapsi nauraa 300 kertaa päivässä (vrt. 40 v aikuinen tarvitsee 300 naurulle monta kuukautta)
- ❖ Tyypillistä lasten huumoria on eritehuumori ja hyperhauskuus (liioitellaan, toistetaan, nauretaan yhdessä), jolloin vanhempikin joutuu pohtimaan omaa suhtautumistaan niihin
- ❖ Arvosta huumoria ja kielellä leikittelyä ja pitäkää yhdessä hauskaa!

Käykää yhdessä kirjastossa!

- ❖ Lapset ovat kiinnostuneita kirjoista ja lukemisesta
- ❖ Kirjojen avulla lapsen mielikuvitus kehittyy ja sanavarasto laajenee
- ❖ Lapselle lukeminen tukee puheen- ja kielenkehityksen lisäksi tunteiden käsittelyä sekä koulumenestystä
- ❖ Kirjastossa käyminen on ilmaista
- ❖ Kirjastosta saa kirjastokortin, jonka avulla voi lainata kirjoja kotiin - kysy henkilökunnalta!
- ❖ Kirjat palautetaan sovittuna päivänä
- ❖ Kirjastosta voi lainata myös eri kielisiä kirjoja

